

GŁOS LUBAWSKI

POLSKO-KATOLICKA GAZETA BEZPARTYJNA NA POWIAT LUBAWSKI I OKOLICE

Wychodzi trzy razy tygodniowo: we wtorek, czwartek i sobotę.

Przedpłata: miesięczna wynosi 80 groszy z doręczeniem 1 złoty.
kwartalna wynosi 2,40 zł. z doręczeniem 8,00 zł.

W wypadkach nieprzewidzianych spowodowanych siłą wyższą (przeszkód w zakładzie, złożenia pracy i t.p.) abonent nie ma prawa żądania niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia: za ogłoszenie od wiersza 1 mm. na str. 6-lin. 15 gr.
na str. 2-lin. 50 gr., ogłoszenia drobne słowo 20 gr.

Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

Telefon Nr. 59. Konto czekowe P. K. O. Nr. 145266.

Członkami drukarni B. Miłoszewskiego w Nowomieście n. Drw.

Rok IV.

Nowe Miasto Lubawskie, wtorek, 31 sierpnia 1937 r.

Nr. 101

Ludność Santanderu radośnie witała wkraczające wojska.

SANTANDER. Agencja Havasa donosi: Pierwsze oddziały wojsk powstańczych wkroczyły do Santanderu, poprzedzane przez czołgi, od strony starego miasta. Jakkolwiek nie padł ani jeden strzał, oddziały te posuwały się małymi grupami z zachowaniem wszelkich środków ostrożności. Armia powstańcza zbiera się, aby następnie dokonać triumfalnego wejścia do miasta.

Korespondent Reutera, który przybył do Santander wraz z wojskami gen. Franco, twierdzi, iż miasto przedstawia bardzo smutny widok. W sklepach brak zupełnie towarów. Śladów zniszczenia od pocisków artyleryjskich i bomb lotniczych nie widać. Pomimo to, wygląd ulic sprawia deprymujące wrażenie. Są one zawałone śmieciami i najrozmaitszymi przedmiotami, powyrzucanymi z domów.

W ciągu ostatnich kilku miesięcy w mieście trudno było uzyskać jakiegokolwiek produkty żywnościowe. Mięsa nie było wcale, głównym pokarmem ludności był ryż.

Wkraczającym do miasta wojskom generała Franco przyglądał się dziwnie wyglądający tłum, składający się z kobiet, płaczących z radości, oraz byłych milicjantów, którzy wyrazili zdziwienie z powodu wielkiej liczby wojsk, wkraczających do miasta. Naogół biorąc, kończy w depeszę korespondent Reutera — ludność radośnie powitała wojska gen. Franco.

Entuzjazm we Włoszech.

Wiadomość o zdobyciu Santanderu dokąd wkroczyły we czwartek oddziały legionistów włoskich, przyjęta została w Rzymie z entuzjazmem, który przypomina reakcję społeczeństwa na zwycięstwa, odnoszone w Afryce.

Stolica została udekorowana sztandarami, a wieczorem gmachy urzędów faszystowskich rzeźbiście iluminowano. Radio, po podaniu wiadomości o upadku Santanderu, transmitowało hymny narodowe hiszpańskie i włoskie. Wieczorem odbyły się pochody młodzieży, wśród której znajdowali się również młodzi Hiszpanie oraz grupa uchodźców falangistów.

Prasa w artykułach wstępnych omawia znaczenie zwycięstwa, podkreślając, że poddanie się Santanderu poprzedzone było olbrzymim wysiłkiem wojsk powstańczych oraz podkreśla udział ochotników włoskich w walkach, które doprowadziły do nowego zwycięstwa.

BERLIN. Cała prasa niemiecka pod wielkimi tytułami omawia zdobycie Santanderu.

„Berliner Ztg. am Mittag“ pisze m. in., że gen. Franco witany jest przez ludność wyzwolonych z pod czerwonej władzy dzielnic Hiszpanii, jako zbawca.

Z Santanderu zbiegli czerwoni przywódcy, „prezydenci“ i „generałowie“ z bolszewickiej ławki. W czerwonym obozie panuje zamieszanie. Nie może być tam mowy o jakimkolwiek autorytecie władzy.

Oto fakty, z którymi rządy powinny się liczyć i wyciągnąć z nich konsekwencje.

Lud hiszpański upatruje w gen. Franco męża, który zapewni mu wielką przyszłość.

Kłopoty władz francuskich z uchodźcami.

Wskutek upadku Santanderu, francuskie władze administracyjne na wybrzeżu baskijskim w Bajonnie i Bordeaux stanęły wobec drażliwego zagadnienia, którego zresztą naturalny rozwój wypadków kazał oczekiwać prędzej czy później, a mianowicie rozlokowania uchodźców z czerwonej Hiszpanii. Ponieważ wszystkie przygotowane na przyjęcie uchodźców hiszpańskich schroniska w Bajonnie są oddawna przepełnione, uchodźcy muszą nocować często pod gołym niebem lub też w różnego rodzaju na prędko zainstalowanych barakach.

Celem uniemożliwienia ewentualnych zajęć władze administracyjne w Bajonnie zarządziły, aby zbiegli milicjanci byli izolowani i aby nie wolno im było utrzymywać kontaktu z miejscową ludnością. Rozkaz ten spotkał się z protestem części zbiegłych milicjantów, którzy nawet sprowokowali w środę wieczorem poważne awantury, Schronisko dla uchodźców zostało więc otoczone silną strażą gwardii lotnej i polioji.

Sytuację komplikuje fakt, że na wybrzeżu baskijskim panuje pełny sezon turystyczny. Poza tem w Biarritz przebywają jeszcze emigranci narodowi z Asturii.

Komuniści katalońscy chcą nawiązać rokowania z gen. Franco?

Do Biarritz przybyli oficjalni pełnomocnicy komitetu komunistycznego z Katalonii, by nawiązać kontakt z przedstawicielami gen. Franco, przebywającymi od niedawna również w Biarritz.

Zapewniają dalej, że przedstawiciele gen. Franco mają polecenie zgodzić się tylko na zupełne poddanie się Katalonii, a w przeciwnym razie mają przerwać rokowania.

Z Santander pod Madryt pójda zwycięskie wojska.

PARYŻ. Prasa francuska przyznaje, że zajęcie Santanderu przez wojska gen. Franco pozwoli mu na przerzucenie znaczniejszych sił na front madrycki. Już we wrześniu spodziewane jest rozpoczęcie wielkiej ofensywy na stolicę, oskrzydlenie i zmuszenie do kapitulacji. Dzienniki francuskie, przewidując rychłe opowanie Hiszpanii przez gen. Franco, domagają się uznania jego rządu przez Francję.

Wojska powstańcze, wykorzystując swe zwycięstwo ścigają w dalszym ciągu uciekającego w stronę Austrii przeciwnika. Zdemoralizowane wojska czerwone nie są na razie w stanie stawić skutecznego oporu.

Masowe aresztowania Polaków na Śląsku Opolskim.

OPOLE. „Nowiny Codzienne“ w Opolu donoszą, że liczba Polaków aresztowanych w obecnej chwili na Śląsku Opolskim wynosi 30. Wśród aresztowanych są dwie kobiety, matki kilkumiesięcznych niemowląt.

Losiem aresztowanych zajął się Związek Polaków w Niemczech Dzielnic Śląskiej. Dotąd nie ma żadnej wiadomości o rolniku Franciszku Szule z pow. raciborskiego. Aresztowano go 12 bm. Związek Polaków w Niemczech zwrócił się do niemieckiej policji politycznej w Opolu z prośbą o wypuszczenie na wolność p. Karpikowej z Raciborza, matki 4-miesięcznego dziecka, którego stan zdrowia jest bardzo poważny. — Władze nie uwzględniły tej prośby.

Dotąd nie wiadomo za co aresztowano tylu Polaków na Śląsku Opolskim.

Stalin rozwiązał związek bezbożników

WIEN. Wedle sensacyjnych doniesień z Rygi, postanowił Stalin rozwiązać potężny związek bezbożników Rosji sowieckiej, ponieważ w łonie tej organizacji wykryto GPU jacekij przeciwstalinowskie.

Wszyscy kierujący przywódcy ruchu bezbożniczego zostali aresztowani. Aresztowania odbywają się w dalszym ciągu zarówno w Moskwie, jak i na prowincji.

Słedztwo wykazało, że związek bezbożników uprawia propagandę przeciwstalinowską także w Leningradzie, na Ukrainie, tudzież na Dalekim Wschodzie. Członków prezydium związku bezbożników przewieźli agenci GPU do więzienia w Lublance.

Walka Krzyża ze swastyką.

WIEN. W jednej gazecie wiedeńskiej ukazał się bardzo ciekawy artykuł, lecz jak wiele ciekawych artykułów, został natychmiast przez policję skonfiskowany. Mimo to niewielka ilość gazet przedostała się zagranicę i gazety zagraniczne ów artykuł przedrukowały.

Autor pisze, że walka Krzyża z hitlerowską swastyką jest jednym z najważniejszych wydarzeń dwudziestego wieku. W walce tej nie może być kompromisu, ponieważ chrześcijaństwo nie może pogodzić się z pogańskimi zasadami Hitlera.

Od wyniku walki zależy przyszłość Europy, nowo-pogańskie Niemcy mogą spowodować wiele wojen i rewolucyj o rozmiarach większych, niż za czasów Lutera i Kalwina.

Ruch hitlerowski ukrył początkowo swe prawdziwe oblicze i podjął walkę tylko z bolszewizmem, wolnomularstwem i żydostwem, bo chciał zjednać sobie masy. Zjednał sobie wówczas również wielu chrześcijan i dopiero potem zerwał maskę z twarzy, by urzeczywistnić swój cel właściwy, którym jest walka z Kościołem.

Walkę tę prowadzi obecnie nie tylko Rosenberg, ale także Baldur von Schirach, przywódca młodzieży. Ma ona na celu obniżenie powagi Kościoła oraz wychowanie młodzieży w duchu nowo-pogańskim. Z tej przyczyny Watykan ześrodkowuje wszystkie usiłowania ku ratowaniu młodzieży niemieckiej.

W końcu autor dochodzi do przekonania, że walka Niemiec z żydostwem była tylko płaszczykiem, pod którym przygotowywano walkę z chrześcijaństwem. Władze niemieckie wzorują się w prześladowaniu Kościoła na metodach króla francuskiego Filipa Augusta, który już w wieku trzynastym wytaczał również wielkie procesy duchownym celem obruczenia błotem całego duchowieństwa i Kościoła.

Wyniki poszukiwań rud żelaznych.

Najwięcej odkryć w okolicach Krosna

WARSZAWA. W zakresie poszukiwań geologicznych zapanowała w niektórych okolicach prawdziwa gorączka. Z wielu stron napływają sensacyjne nierzadkie doniesienia o odkryciu różnych bogatych złóż mineralnych, a zazwyczaj później okazuje się, że odkrycie było mało wartościowe.

Niemniej jednak stwierdzić można, że dotychczasowe odkrycia są wcale obfite, zwłaszcza w zakresie rud żelaznych.

Najwięcej stosunkowo odkryć dokonano w okolicach Krosna w Małopolsce, skąd napłynęło już do urzędów górniczych około 60 podań o t. zw. „nadania górnicze“.

W wielu miejscowościach odkryto też i na dość szeroką skalę eksploatuje się rudy darniowe, występujące przeważnie na mokrych łąkach.

Poza okolicami Krosna, najobfitszych odkryć złóż rud żelaznych, dokonano w Górach Świętokrzyskich, skąd również wpłynęło już sporo podań o „nadania górnicze“. Jednak o wartości, bogactwie i zasobach, tych złóż będzie można coś wiedzieć po przeprowadzeniu badań.

Również odkryto rudy darniowe w okolicach Mielca, gdzie je zakupuje od gospodarzy „Wspólnota Interesów“. Te rudy mają zawierać 30—40 proc. żelaza.

Poszukiwania rud odbywają się jeszcze na Wołyniu, gdzie są nadzieje, że poszukiwania te uwieńczone będą pomyślnymi rezultatami.

W całym kraju prowadzone są też poszukiwania za węglem.

Ruch poszukiwaczy jest b. silny, zwłaszcza w zakresie rud żelaznych i innych należy oczekiwać dobrych rezultatów.

Anglia zażąda ukarania lotników japońskich którzy strzelali do jej ambasadora.

LONDYN. Prasa londyńska zamieszcza obszernie sprawozdanie o zranieniu ambasadora brytyjskiego w Chinach.

„Times“ przynosi artykuł wstępny, zatytułowany: „Zbrodniczy czyn Japonii“. W artykule powiedziano, że rząd brytyjski, po ustaleniu wszystkich szczegółów zajścia, niewątpliwie zażąda zadośćuczynienia. Rząd może być pewny, że opinia publiczna przyjmie do wiadomości każde zarządzenie, podjęte przez rząd brytyjski przeciw Japonii.

„Daily Telegraph“ donosi, że polityczne następstwa napadu na ambasadora budzą poważne obawy. Minister spraw zagranicznych Eden postanowił zrezygnować z urlopu na wsi i pozostać w Londynie, by już osobiście kierować polityką zagraniczną.

Ten sam dziennik donosi z Waszyngtonu, że amerykańskie koła rządowe są głęboko wstrząśnięte wypadkiem ambasadora brytyjskiego w Chinach. Także w Waszyngtonie obawiają się, że sytuacja w Chinach stała się wskutek tego incydentu bardzo poważna. W każdym razie w chwili obecnej nie można jeszcze powiedzieć, czy Stany Zjednoczone wezmą udział w jakimkolwiek kroku w związku z tym incydentem.

W artykule wstępnym pisze „Daily Telegraph“, że w Anglii należy wystrzegać się zbyt pochopnych wniosków. W każdym razie jest pewnym, że atak na ambasadora nie był umyślny.

„Morning Post“ zapowiada, że rząd brytyjski założy ostry proces w Tokio. Eden przeprowadził we czwartek wielogodzinne rozmowy z lordem Halifaxem i z podsekretarzem stanu Vansittartem, a prócz tego odbył długą telefoniczną rozmowę z premierem Chamberlainem. Ze strony angielskiej przyznaje się, że zachodzi wypadek niezamierzonego ataku.

„Daily Express“ dowiadyuje się, że rząd brytyjski wysunie wobec Japonii następujące żądania:

- 1) Natychmiastowe drastyczne ukaranie lotników, odpowiedzialnych za wypadek.
- 2) Pełne odszkodowanie dla rannego ambasadora brytyjskiego.
- 3) Energiczne zarządzenia japońskie dla uniknięcia tego rodzaju incydentów w przyszłości.

„Daily Mail“ wyraża w artykule wstępnym najsilniejsze ubolewanie z powodu incydentu, zaznacza jednak równocześnie, że zapewne idzie tutaj o niezamierzony atak na ambasadora. Przyjazne stosunki między Anglią i Japonią należy w każdym wypadku utrzymać i podjąć wszelkie możliwe kroki, by w przyszłości zapobiec powtórzeniu się podobnego nieszczęśliwego wypadku.

Winowajca popełnił harakiri?

WIEN. Japoński oficer lotniczy, który zaatakował w ubiegły czwartek samochód ambasadora brytyjskiego Hugenesa, w pobliżu Szanghaju, popełnił harakiri. Wedle doniesień ze źródeł francuskich, miał to być młody podporucznik.

Dotąd niema urzędowego potwierdzenia tej wiadomości.

Kondolencja min. Hulla.

WASZYNGTON. Sekretarz stanu Hull wyraził rządowi angielskiemu za pośrednictwem ambasadora amerykańskiego w Londynie najgłębsze współczucie, z powodu zranienia ambasadora brytyjskiego w Chinach. Równocześnie wyraził Hull najgorętsze życzenie, by ambasador powrócił do zdrowia.

Zacięte walki pod Szanghajem.

SZANGHAJ. Zacięta walka toczy się pomiędzy wojskami chińskimi a japońskimi we wschodnim i północnym Szanghaju. Agencja

Pościg za tajemniczą łodzią w Dardanelach

STAMBUŁ. Eskadry tureckich hydroplanów i torpedowce patrolują brzegi tureckie w poszukiwaniu tajemniczej łodzi podwodnej, znajdującej się rzekomo na wodach tureckich.

Baterie tureckie — jak donosi — Reuter — otrzymały rozkaz strzelania do wszystkich podejrzanych statków które na wezwanie patrolujących okrętów odmówią opowiedzi co do swej przynależności państwowej.

Z Ankary donoszą, że rząd turecki zwrócił się do wszystkich misyj dyplomatycznych w Ankarze, aby powiadomiły swe rządy, że łodzi podwodne na wodach tureckich, które na wezwanie nie ujawniają swej przynależności, zmuszone będą do wypłynięcia. Rząd turecki ogłosił również, że przed tygodniem turecki okręt wojenny „Hamidiye“ zauważył na morzu Marmara łódź podwodną. Łódź ta zanurzyła się szybko i odpłynęła.

Domeł wyraża nadzieję, iż w ciągu kilku dni zostanie nawiązane połączenie między wojskami japońskimi we wschodnim i północnym Szanghaju, a posiłkami japońskimi, które niedawno wylądowały.

W koncesji międzynarodowej tłum zamordował dwóch Japończyków.

Porażka Chińczyków pod Tientsinem.

TIENTSIN. Wojska chińskie, które toczyły od kilku dni utarczkę w okręgu Tientsinu, wycofały się na południe ze znacznymi stratami, które przewyższają liczbę 500 zabitych i 1000 rannych.

Wojska japońskie wkroczyły do Tsing-Hai. Jest to ważny punkt na linii kolejowej Tientsin-Pukau w odległości 45 km na południe od Tientsinu. Chińczycy wycofali się na południe.

Na linii kolejowej Pekin — Hankou oddziały japońskie wyparły Chińczyków z pozycji jakie zajmowali w okręgu Nan-Kuan-Tsun.

Chiński okręt wojenny zatopiony.

TOKIO. Marynarka japońska zatopiła wczoraj wieczorem na rzece Jang-Tse w odległości 100 km od Szanghaju, chiński okręt wojenny Czu-Dzik, który pierwszy zaczął ostrzeliwać okręty japońskie.

Wyproszenie posła czeskiego z Portugalii.

WIEN. Konflikt między Portugalją a Czechosłowacją zaostrza się w dalszym ciągu. Wedle doniesień z Lizbony, poseł czeskosłowacki przy rządzie portugalskim Flieder otrzymał polecenie opuszczenia Lizbony do 29 sierpnia.

Jak wiadomo, poseł portugalski w Pradze, Carneiro opuścił stolicę Czechosłowacji natychmiast po zerwaniu stosunków dyplomatycznych.

Poseł czeskosłowacki nie poszedł jednak wzorem posła portugalskiego. — Obecnie rząd portugalski dał posłowi Fliederowi do zrozumienia, że musi on opuścić terytorjum Portugalii.

Chcesz dreszczu trwogi --- kup bilet z pływającego więzienia — muzeum okropności

Sto lat leżał na dnie Oceanu Atlantyckiego okręt angielski „Success“, który w kwietniu 1837 roku zatonął przy Melbourn wioząc z Anglii do Australii transport skazańców.

„Success“ był bowiem galera, wożąca na wygnanie więźniów.

Obecnie po upływie wieku, okręt wydobyto z dna morza i okazało się, że zakonserwowane się znakomicie. Dębowe deski pokładu pod wpływem wody morskiej stwardniały jak żelazo. Okręt wyreperowano na tyle, że odbył podróż do Ameryki budząc na wodach oceanu zdumienie swym staroświeckim wyglądem.

W Ameryce postanowiono wyzyskać dziwny wygląd okrętu, jego niegdyś sensacyjne przeznaczenie, a nawet fakt, iż krążyły o nim w Melbourn podania jakoby z głębin morskich dobywały się przez sto lat pobrzękiwania łańcuchów i jęki skazańców.

Amerkanie wożą więc okręt z portu do portu i pozwalają go zwiedzać ciekawym oczywicie po wykupieniu biletu.

Zwiedzający mogą za cenę biletu najeść się mocnych wrażeń: oglądając straszne cele skazańców, łańcuchy jakimi przybijano ich do ścian, małe celki karne, gdzie niesposób było więźniowi usiąść, narzędzia turtur i t. p.

W jednej z cel zachowane nawet dla budzenia tym większej grozy szkielety zatopionych więźniów, przykute kajdanami do podłogi.

Padło 12.000 sztuk bydła.

BUENOS AIRES. Z La Paz (Boliwia) donoszą, że w kilku okręgach Boliwii wybuchła wśród bydła zaraza, której ofiarą padło dotychczas 12 tysięcy sztuk bydła rogatego. Ministerstwo rolnictwa zastosowało wszelkie możliwe środki celem zapobieżenia dalszemu szerzeniu się zarazy.

Ukradli most na Popradzie.

Wiadomość jakby z Ameryki, a tymczasem stało się to w Barcicach pod Nowym Sączem, gdzie dokonano kradzieży mostu na Popradzie! Niezwykli złodzieje przyjechali furmankami na miejsce kradzieży, poczem, po rozebraniu mostu, załadowali jego części na firy i odjechali.

Wszczęte natychmiastowe dochodzenia ujawniły, że zuchwałej kradzieży dopuścili się zamożni wieśniacy z Moszczenicy, a m.: Stan. Jagiełko i Józef Mikulec. W wyniku przeprowadzonej u nich rewizji znalazła policja części mostu, wobec czego aresztowała sprawców, oddając ich do dyspozycji sądu.

Święconą wodą kropił „czarownicę“ aby ulżyć chorej żonie.

POZNAN. Niezwykłych scen są od pewnego czasu świadkami mieszkańcy pewnego domu na Łazarzu.

Jedną z lekatorek nabyła u handlarza domokrądcy płyn na odciski. Gdy po kilku dniach „kuracji“ odciski nie znikły, a natomiast „cudowny lek“ wywołał u pacjentki owrzodzenie nogi, mąż chorej udał się do pewnego znachora pod Poznaniem, który zapisał kobiecie nowe lekarstwo. I to jednak nie przyniosło chorej żadnej ulgi.

Rozczarowany małżonek udał się powtórnie do owego znachora, gdzie usłyszał diagnozę, że chora „została oczarowana przez jakąś osobę — „nie małą i nie wielką, nie tęgą i nie cienką, a mieszkającą w pobliżu chorej“.

Małżonkowie długo zastanawiali się nad tym, kto może być tą „czarownicą“. Wreszcie wybór padł na służącą właściciela domu.

Małżonek, nie zastanawiając się długo, przyniósł święconą wodę i ilekroć „czarownica“ przechodziła obok niego kropił ją obficie. Nawet jednak i ten radykalny zabieg nie skutkowało, wobec czego nieszczęsny mąż zażądał stanowczo od gospodarza usunięcia „czarownicy“.

Termin wyprowadzki przypada jednak dopiero na 1 października, wobec czego zaboborny jegomość stara się ulżyć chorej żonie w ten sposób, że — kropi Bogu ducha winną służącą święconą wodą, ilekroć ją przydybie.

Bociani wyrok śmierci na odszczerpięciu rasowego.

Jest rzeczą znaną, że bociany, odlatując, pozbawiają się jednostek bocianich do lotu niezdolnych. W takich wypadkach albo strącają takiego „osobnika“ na ziemię, albo, co częściej się zdarza, zadziobują go na śmierć.

W wypadku poniżej opisanym szło o co innego. W gromadzie znalazł się bocian o nieco odmiennym upierzeniu. Oto zaobserwowano na łące opodal wsi Miałta, w pow. czarnkowskim tragiczną scenę bocianiego sądu dożnawego.

Oto szybująca w kierunku południowym gromada około 200 bocianów „spłanowała“ nagle na łące, przyczem ptaki głośnym klekotem i nerwowym wstrząśaniem skrzydeł zdradzały niezwykle zdenerwowanie.

Wkrótce zdziwionym i zaciekawionym tym nalotem włościanom wyjaśnił się sens i powód tej nadzwyczajnej sesji „parlamentu bocianiego“. Mianowicie ze stropu nieba zleciał po chwili samotny boczek o całkowicie białym upierzeniu i osiadł skromnie w odległości kilkudziesięciu metrów od hałaśliwej society braci i sióstr, upierzonych normalnie, t. j. z czarnymi „wypustkami“ na skrzydłach. Boczek, dbałe widocznie o czystość rasy, nie mógł dopuścić, by w ich gromadzie znalazł się „wyrodek“, szpecący nieskazitelną bielą swych skrzydeł jednolitość barw „klanowych“. To też po krótkiej naradzie ptaki wysłały pluton egzekucyjny.

Wykonawcy wyroku, otoczywszy zwartem kołem bociana, zakłuły go dziubami w ciągu niespełna minuty na śmierć. Po egzekucji ptaki, całkowicie już uspokojone, zerwały się z ziemi i poirunęły w dalszą drogę ku krajom południowym.

I znowu jedna szampionka atletyki zmienia płeć...

W sportowym świecie kobiecym coraz częściej powtarzają się wypadki, iż te i owe rekerdzistki w różnych dziedzinach sportu postanawiają niespodziewanie zmienić płeć. Wypadek taki zaszedł znowu obecnie z pewną 24-letnią Angielką z Wellington, szampionka tenisa i atletyki. Czując stopniowo zmiany w organizmie, postanowiła ona definitywnie zostać mężczyzną.

Angielska szampionka wyjedzie w tych dniach z Wellington (Nowa Zelandia) do Anglii, aby poddać się tam odpowiedniemu zabiegowi operacyjnemu, poczem postanawia ożenić się.

Państwa nie chcą płacić kosztów kontroli granic Hiszpanii.

LONDYN. Wczorajsze posiedzenie podkomitetu nieinterwencji trwało 3 kwadransy.

W toku obrad poruszono m. in. sprawę kosztów kontroli, ponieważ jedynie Francja i niektóre mniejsze państwa wpłaciły przypadające na nie z tego tytułu raty. Wobec powstrzymania się większości państw uczestniczących w Komitecie londyńskim do uiszczenia przypadających na nie kwot, W. Brytania również wstrzymała wpłacenie należności z tego tytułu. Sądzą, że pod presją W. Brytanii odnośne państwa uregulują swe zaległości.

Japonka jest wzorem czystości i schludności.

Wojna wniosła z serca Japonki niepokój. Choć jednak serca ich płaczą, to na twarzach zawsze gościć będzie uśmiech dumy matki, której syn walczy za sprawę kraju.

Japonka w wielu sprawach znacznie przewyższała swoje siostrzyczki europejskie i mogłaby być wzorem. Przyjmiemy się więc nieco jej życiu.

Tłum japoński jest bajecznie kolorowy. Kobiety w długich, wzorzystych szatach, zwanych kimono, o szerokich, powiewnych rękawach, przepasane szerokim pasem o olbrzymiej kokardzie na plecach, z kolorowymi, płaskimi parasolkami w rękę i takimiz wachlarzami, mężczyźni w kimonach skromniejszych w kolorze, o pasach czarnych, lub w granatowych krótkich płaszczkach, ozdobionych kolorową pieczęcią na plecach, dzieci w strojach jak dorosli, pół lub całkiem nagie. Na nogach mają drewniane deski na dwóch podstawkach, często bardzo wysokich, robiących wrażenie małych szcudeł, często wymyślne w formie i malowane na jaskrawe kolory. Przy dobrej pogodzie i braku błota na drodze i na ulicy używa się płaskich, plecionych z białej słomy sandałów o gumowej lub skórzanej podeszwie „Buciki“.

Kobiety zamiast kapeluszy mają swoje błyszczące włosy, nie rzadko upięte w dziwnie wymyślną fryzurę z piórkami, kłamrami i kokardami. Przy spotkaniu i mężczyźni i kobiety witają się, kłaniając się w pas, przynajmniej ze trzy razy. Co tam sobie mówią przy tym, nie wiem, ale pewno coś bardzo przyjemnego, bo uśmiechają się do siebie mile, szczerząc złote zęby. Eleganci i elegantki noszą specjalnie niskie ni to buty, ni skarpetki z cienkiego, białego materiału, o podeszwie z grubego płótna i o jednym palcu. Do chodzenia w domu używa się zamiast drewniaków sandałów.

Japońskie domki składające się z wielu malutkich pokojków, połączonych rozsuwanymi ścianami, oklejonymi często bardzo kosztownym papierem, wysłane są grubymi, miękkimi matami. Z wyjątkiem niskich stolików i szafek, mieszkańcy nie posiadają mebli, siedzą wprost na podłodze, w najlepszym razie na płaskiej poduszce i z tego też powodu wszystkie zakurzone i zabłocone buty zostają na progu. Każdy wchodzący do japońskiego mieszkania zrzuca swe obuwie, wkłada specjalne pantofle lub paradyje w skarpetkach czy boso. Próg taki wygląda zawsze jednakowo: na niższym stopniu stoją szeregi drewniaków, ciężkich sandałów lub zgoła europejskie buty, a na wyższym gdzie stoi wazonik z kwiatkiem, leżą szeregi czyste i lekkich pantofelków. Tu się zaczyna królestwo czystości. Deski podłogi i schodów wypolerowane miękkimi podeszwami, bez skazy czy rysy, błyszczą jak lustro. Maty czyszczone herbatą są żółto-złote, a ściany białe lub blade kolorowe. Wnętrze proste,

Z kogo składa się czerwona brygada międzynarodowa w Hiszpanii?

Do Londynu przybył na urlop dowódca brytyjskiego batalionu ochotników w armii hiszpańskiej, Fred Copeman. Zdradził on tajemnicę składu międzynarodowej brygady w Hiszpanii.

Oświadczył, że Anglików jest w sumie około 400, przyczym są to przeważnie Szkoci i Irlandczycy, rodowici Anglicy znajdują się w Hiszpanii w znikomej ilości.

Najwięcej jest w brygadzie międzynarodowej Amerykanów. Jest ich aż cztery bataliony. Włosi tworzą batalion „Garibaldi” jest ich również bardzo wielu; przy każdej okazji czerwone dowództwo wysyła ich do walki z Włochami znajdującymi się w szeregach powstańców. Niekiedy słyszy się jak wzajemnie wymyślają sobie po włosku z obu stron linii frontu,

Poza tym posiadają własne bataliony: Polacy, Jugosławianie, Niemcy i Belgowie.

Żołd w brygadzie międzynarodowej wynosi na nasze pieniądze około 3 złotych dziennie, jest on o wiele niższy niż żołd hiszpańskich żołnierzy.

bez ozdób, a jedyną ozdobą pokoju jest mała wnetczka, o jeden stopień wyższa, gdzie wisi „kakemono”, czyli podłużny zwijany na drążkach kawałek papieru, maty czy jedwabiu z wymalowanym obrazkiem i stoi ozdobny bukiet.

Tym ostatnim trzeba też poświęcić parę słów. Są specjalne szkoły, gdzie młode panny uczą się sztuki ich układania. Jak się okazuje, nie jest to rzeczą tak prostą. Jest parę systemów, choć wszystkie kierują się jedną zasadą, że bukiet składa się z trzech części, symbolizując niebo, człowieka i ziemię. Potrzebna jest tu poza gustem i zrecznością znajomość tej wymowy kwiatów. Pomijając tę ostatnią, bukiety są często same w sobie małymi arcydziełami sztuki. Ani wnętrza, ani pokój nie posiada okien, lecz takie same, jak ściany, rozsuwane parawany, o deseniach z różnych figur. Parawany te są zrobione z cienkich patyków oklejonych przezroczystą bibułką. Jak się mieszczą w zimie w takim mieszkaniu — trudno sobie wyobrazić i lepiej o tym nie myśleć.

Niezbędną i nieodłączną częścią każdego domku, mieszkania, czy wiejskiej chałupy, jest łazienka, poczynając od drewnianej balii, a kończąc na wykładanej wzorzystymi kaflami z basenem i fontanną. Japończycy kąpią się parę razy dziennie i to w wodzie tak gorącej, że nasza skóra w żaden sposób by jej nie wytrzymała. Zamiłowanie ich do czystości jest naprawdę niezwykłe i, jak się okazuje, nie jest ona wcale trudną do osiągnięcia. Nie widać w Japonii nigdzie brudnych rąk, nawet przy najbrudniejszej pracy. Prostu Japończycy pracują w rękawiczkach. Czystość jest najpiękniejszą ozdobą człowieka i mieszkania, mówią Japonki, i według słów tych żyją

PROGRAM RADIOWY.

Warszawa — wtorek 31. VIII.

- 6.15—8.00 Audycja poranna
- 12.03 Dziennik południowy
- 12.15 Skrzynka rolnicza
- 12.25 Popularna muzyka polska
- 13.45 Wiadomości gospodarsze
- 16.00 Gdy wiele ludzi byli mali — aud. dla dzieci
- 16.25 Duety i arie
- 16.50 Lida — klucz do Wilna — feljton
- 17.05 Koncert Orkiestry Filharmonii Warszawskiej
- 17.50 Aktualna pogadanka turystyczna
- 18.00 Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych
- 18.15 Gwiazdy filmowe śpiewają — płyty
- 18.30 Pogadanka aktualna
- 19.00 Broszka — śmiech
- 19.15 Kwartet cis-moll
- 19.50 Wiadomości sportowe
- 20.00 Koncert muzyki lekkiej i tanecznej w przerwie o godz. 20.45 Dziennik i wiadom. rolnicze
- 21.45 Dni powszednie państwa Kowalskich
- 22.00 Recital śpiewaczy
- 22.30 Utwory Edwarda Lalo — płyty
- 22.50 Ostatnie wiadom. dziennika i przegląd prasy
- 23.00 Muzyka taneczna z dancingu Cafe-Club

Warszawa — środa 1. IX.

- 6.15—8.00 Audycja poranna
- 12.03 Dziennik południowy
- 12.15 Przed zniwami w ogródku konkursowym
- 12.25 Koncert orkiestry
- 15.45 Wiadomości gospodarsze
- 16.00 Z mojego warsztatu — szkic literacki
- 16.15 Koncert Orkiestry Filharmonii Warszawskiej
- 16.45 Odezyt
- 17.00 Koncert solistów
- 17.50 Sztuczna benzyna — pogadanka
- 18.00 Chwila Blura Studiów
- 18.15 Melodie taneczne na instrumentach solowych
- 18.50 Pogadanka aktualna
- 19.00 Słynni dyrygenci
- 19.50 Wiadomości sportowe
- 20.00 Biała Afryka — reportaż z płyt
- 20.45 Dziennik wieczorny
- 21.00 Koncert chopinowski
- 21.45 Dni powszednie państwa Kowalskich
- 22.00 Koncert rozrywkowy
- 22.50 Ostatnie wiadom. dziennika i przegląd prasy
- 23.00 Muzyka taneczna z płyt

Toruń — wtorek 31. VIII.

- 6.15—8.00 Audycja poranna
- 12.15 Przed siewami pszenicy — pogadanka roln.
- 13.00 Orkiestry i soliste — płyty
- 15.00 Splewają nasi ulubieńcy
- 15.40 Wiadomości z Pomorza
- 18.00 Wirtuozowska muzyka fortepianowa
- 18.45 Wiadomości sportowe z Pomorza
- 23.00 Tańce i piosenki — płyta za płytą

Toruń — środa 1. IX.

- 6.15—8.00 Audycja poranna
- 12.15 Skrzynka rolnicza
- 13.00 Z oper, baletów i operetek — płyty
- 15.00 Tańce w mieście i na wsi — płyta za płytą
- 15.20 Rozmowa z dziećmi
- 18.10 Pogadanka społeczna
- 18.15 Dwa słynne kwiaty smyczkowe — płyty
- 18.45 Wiadomości sportowe z Pomorza
- 19.00 Bydgoszcz na naszej fali
- 23.00 Tańczmy — płyty

Redaktor odpowiedzialny i wydawca
Antoni Miłoszewski — Nowemino nad Drwęcą.

Czytajcie i rozpowszechniajcie
„GŁOS LUBAWSKI“.

Nową
najwyborniejszą gotową mieszankę
kawy ziarnistej
1/8 kg. zł. 1.25
poleca
Stanisław Rost
Tel. 36. Nowe Miasto Rynek 23.

Książeczk i
de nabożeństwa
kupisz najkorzystniej
w Księgarni
B. MIŁOSZEWSKI
Formularze
poleca
Księg.: B. Miłoszewski.

Przyjmuję
UCZNI
gimnazjalnych
na stancję
Opieka i nadzór nad
uczniami zapewnione. For-
tepian do ćwiczenia na
miejscu.
Potrzebna służąca
umiejąca gotować od 1-go
września rb.
Monika Heldt
Nowe Miasto, Lipowa 10.

ŻYTO
„Właszanowski“
I odsiew
które okazało się w
tym roku odporne na
wymarżnięcie oddaję
za got. lub zamianę.
GRADUSZEWSKI
Majątek Tylica.

POLECAM
po najniższych cenach
najlepszy wyrób
krajowy:
maneże
młóckarnie
wialnie
sieczkarnie
plugi
brony
kultywatory
odkładnie-lemieszce
oraz wszelkie części
zapasowe do maszyn
parniki do parow. kartofli
kaflę do pieców
w różnych kolorach
i okuć do takich
najlepszy węgiel
górnosląski
opalowy i Kowalski

N.Ewertowski
Rynek 27. Tel. 66.
handel żelaza, maszyn rol.
i sprzętów domowych

Dziewczyna
z znajomością prowa-
dzenia
kuchni warszawskiej
potrzebna zaraz
Gdzie wskaże administracja
„Głosu Lubawskiego“

Rybną
mąkę
(Fischmehl)
poleca
Stanisław Rost
Nowe Miasto
Telefon 36. Rynek 23.

Pokój
umeblowany
od 1. IX. br. do wynajęcia
Gdzie wskaże adm. „Głosu“
Świeżo kiszoną
kapustę i ogórki
poleca
B. Jankowski

Pokój
z utrzymaniem lub bez
do wynajęcia
M. Speichertowa
Nowe Miasto
Sobieskiego

Nowe
kiszzone
ogórki
poleca
Stanisław Rost
Nowe Miasto
tel. 36 Rynek

Ogłoszenie!

Z dniem 1 września b. r. uruchamiam komunikację autobusową na linii:

Nowe-Miasto - Lidzbark - Działdowo - Mława
z połączeniem z Lubawy

Odjazd z Nowego Miasta o 7.00		spowrotem:
przyjazd do Lidzbarka 7.45		odjazd z Mławy 13.15
odjazd z Lidzbarka 8.00		przyjazd do Działdowa 13.45
przyjazd do Działdowa 8.45		odjazd z Działdowa 14.00
odjazd z Działdowa 9.00		przyjazd do Lidzbarka 14.45
przyjazd do Mławy 9.30		odjazd z Lidzbarka 15.00
		przyjazd do Nowego Miasta 15.45

Uwaga: Działdowo - Mława tylko w wtorki i piątki
Szczegółowe specjalne rozkłady jazdy proszę żądać
w moich autobusach bez płatnie.

Lubawska Komunikacja Autobusowa

J. Ukleja.